

Methodieken en werkvormen

*Module Organisatie van een kamp – Kwalificatie ‘Op kamp’ –
Kamperen en expeditie – “Handleiding voor de trainer”*

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beschrijving	4
3	Achtergrondinformatie	5
3.1	Visie	5
3.1.1	Doorlopende leerlijn	5
3.1.2	Verskil wekelijkse opkomst en kamp	6
3.1.3	Verantwoordelijkheid	7
3.2	Planning en organisatie	7
3.2.1	Keuze voor een locatie	7
3.2.2	Vinden van een locatie	8
3.2.3	Gebruik maken van de omgeving	9
3.2.4	Jaarprogramma	9
3.2.5	Planning weekendkamp	11
3.2.6	Materiaal	11
3.2.7	Draaiboek	13
3.2.8	Type kamp	14
3.3	Financiën	15
3.3.1	Inkomsten	15
3.3.2	Uitgaven	16
3.3.3	Verzekeringen	19
3.4	Ouders	20
3.4.1	Informatie die jij nodig hebt als je op kamp gaat	21
3.4.2	Wat willen ouders van jou weten?	21
3.4.3	Verwachtingen van ouders	22
3.4.4	Paklijst	23
4	Kwalificatiekaart	25
5	Werkvormen	26
5.1	Werkvormen visie	26
5.1.1	Doorlopende leerlijn	26
5.1.2	Waarom ga je op kamp	26
5.2	Planning & organisatie	27
5.2.1	Keuze locatie - scouts	27
5.2.2	Keuze locatie - explorers	27
5.2.3	Jaarplanning	27
5.2.4	Materiaallijst – voor scouts	28
5.2.5	Materiaallijst – voor explorers	29
5.3	Financiën	29
5.4	Ouders	30
6	Draaiboek	31
7	Materiaallijst	32
8	Toetsing	39

1 Inleiding

De module *Organisatie van een kamp (Kwalificatie 'Op kamp' – Kamperen en expeditie)* is geschreven ter ondersteuning van de kwalificatie 'Op kamp'. Deze module is dus gericht op kamperen met scouts en op expeditie gaan met explorers. De module is in eerste instantie geschreven voor trainers; dit komt met name naar voren in de methodieken. De achtergrond is zo geschreven dat deze voor een leidinggevende goed leesbaar is.

Voor elke leeftijdsgroep (bevers tot en met explorers) geldt een eigen kwalificatie 'Op kamp'. Er zijn veel overeenkomsten in de kwalificatie-eisen, maar de toepassing kan per leeftijdsgroep sterk verschillen. De kwalificatie-eisen gelden dus per leeftijdsgroep, maar worden op twee kwalificatiekaarten samengevat:

1. Een kwalificatiekaart '*Op kamp' – Logeren en bivak* met betrekking tot de benodigde competenties om verantwoord met bevers of welpen op kamp in een blokhut te gaan.
2. Een kwalificatiekaart '*Op kamp' – Kamperen en expeditie* met betrekking tot de benodigde competenties om verantwoord met scouts en explorers te kamperen in tenten.

Beide kwalificatiekaarten bestaan uit drie onderdelen:

1. Instapniveau: de instapeisen zijn de eisen waar je voorafgaand aan de kwalificatie aan moet voldoen.
2. Algemene competenties: de algemene competenties bestaat uit drie deelkwalificaties: 'Organisatie van een kamp', 'Programma op kamp' en 'Veiligheid en gezondheid op kamp'.
3. Aanvullende competenties: er zijn in totaal 24 aanvullende competenties, verdeeld over vier thema's: 'Organisatie van een kamp', 'Programma op kamp', 'Veiligheid en gezondheid op kamp' en 'Scoutingtechnieken'. Daarnaast is er een verplicht onderdeel voor waterwerk en een onderdeel voor scouts met een beperking. Iedereen dient voor de kwalificatie, afhankelijk van zijn leeftijdsgroep, te voldoen aan een vastgesteld aantal aanvullende competenties.

In de toelichting op de kwalificatiekaarten zijn de drie genoemde onderdelen verder uitgewerkt. Hierin staat ook welke aanvullende competenties voor welke speltakken gelden. De kwalificatiekaarten en de toelichting zijn te downloaden van de site van Scouting Nederland.

Deze module is slechts één van de manieren om je de competenties van de deelkwalificatie 'Organisatie van een kamp – Kamperen en expeditie' voor scouts en explorers eigen te maken. Dit mag uiteraard ook op een andere manier, zolang je maar kunt aantonen dat je de benodigde competenties bezit. Wanneer je bij aanvang al (een deel van) de competenties bezit, kan dit door een toetsing worden aangetoond. In de toelichting bij de kwalificatiekaart staat beschreven hoe je hier mee om kunt gaan.

In deze module vind je voor de deelkwalificatie 'Organisatie van een kamp – Kamperen en expeditie' de bijbehorende achtergrondinformatie en voorbeelden van de werkvormen die je kunt gebruiken.

Deze module is samengesteld op basis van het *Scoutskompas*, de *Explorergids* en activiteitenbank, en op basis van trainingsmateriaal van Regio Fryslân, Scouting Overijssel, Scouting Rotterdam, Scouting Gelderland, Federatie Open Scoutisme (FOS - Vlaanderen) en Scouting RhenoVa. Wij willen hen hartelijk danken dat zij hun materiaal met ons wilden delen. Ook de trainers die meegewerkt hebben aan de ontwikkelweekenden en de trainers en de spelspecialisten die hebben meegelezen met het concept, willen we hiervoor bedanken. Ook dank aan de landelijke admiraliteit en de MPSE voor hun bijdrage.

2 Beschrijving

In deze module vind je voor de vier onderdelen van deze deelkwalificatie achtergrondinformatie en werkvormen. De vier onderdelen van deze deelkwalificatie zijn 'Visie', 'Planning & organisatie', 'Financiën' en 'Ouders'.

In het blok 'Visie' wordt stilgestaan bij de vraag *Waarom ga je op kamp?* en tevens wordt gekeken naar de verschillen tussen de speltakken, de doorlopende leerlijn en de verschillen met de wekelijkse opkomsten.

In het blok 'Planning & organisatie' wordt stilgestaan bij alle facetten die te maken hebben met de voorbereiding: het vinden van een goed kampeerterrein, het maken van een jaarplanning en een draaiboek en het opstellen van een materiaallijst.

In het blok 'Financiën' wordt stilgestaan bij het maken van een sluitende begroting en hoe je daarmee werkt.

In het blok 'Ouders' wordt gekeken naar de vragen en verwachtingen van ouders, de informatie die je als leiding van ouders wilt hebben en hoe je ouders kunt betrekken bij het kamp.

In deze module vind je de achtergrondinformatie die nodig is voor het geven van deze module. In hoofdstuk 4 staan de competenties van de kwalificatiekaart waar deze module betrekking op heeft. In hoofdstuk 5 staan de werkvormen die je zou kunnen gebruiken uitgeschreven. In hoofdstuk 6 staat een draaiboek van deze module met in hoofdstuk 7 een materiaallijst inclusief materialen die nodig zijn voor de diverse werkvormen.

3 Achtergrondinformatie

3.1 Visie

3.1.1 Doorlopende leerlijn

Scouting stimuleert de persoonlijke ontwikkeling van haar jeugdleden. Dit wordt ook wel 'progressie' genoemd. Iedere speltak heeft een eigen spelaanbod dat aansluit bij de ontwikkelingsfase en interesses van de jeugdleden. Doordat er een doorlopende leerlijn zit in het spelaanbod van de bevers tot en met de roverscouts, kunnen scouts zich continu blijven ontwikkelen. Ook voor op kamp gaan is er een doorlopende leerlijn ontwikkeld, waarbij zowel rekening gehouden is met pedagogische aspecten als met het aanbieden van een bij de leeftijd passend niveau van uitdaging.

Een bever blijft voor het eerst bij Scouting slapen, voor veel kinderen is het überhaupt de eerste keer dat ze ergens anders blijven slapen. Dit is voor bevers (en hun ouders) al heel spannend en daarom houd je een logeerpartij met bevers kort en dicht bij huis. De praktische uitwerking is dan een weekend logeren in je eigen blokhut (of de blokhut van een andere Scoutinggroep in het dorp). In een Scoutingjaar vinden doorgaans één of twee logeerpartijtjes plaats.

Welpen gaan op kamp in een blokhut in Nederland. Gezien de leeftijd, is het veel prettiger als welpen in een blokhut overnachten. Hierbij spelen ervaring, het gevoel van veiligheid en praktische overwegingen een rol:

- Ze hoeven niet 's nachts naar buiten om te plassen.
- Je hebt een keuken om te koken.
- Je kunt binnen aan tafel knutselen of je kunt binnen schuilen als het regent.
- Je kunt een lamp aandoen als het donker is.
- Je kunt de verwarming aandoen als het koud is.
- Het is bij de scouts extra spannend om te gaan kamperen.
- De oudste welpen kunnen een nacht in een tent verblijven (in een tent naast de blokhut).

Een welpenkamp duurt meerdere dagen tot een week. Ook hebben de meeste welpen nog niet de beschikking over het juiste materiaal. Voor de oudste welpen is een insigne 'Een nachtje in een tent' gemaakt als overstap naar de scouts. Bij het welpenkamp is het thema een belangrijke factor.

Scouts kamperen in Nederland. Scouts leven samen met de rest van hun ploeg in een tent op het kampterrein: samen bouwen ze een keuken, samen koken ze, samen doen ze activiteiten en samen gaan ze op hike. Het kampterrein is op fietsafstand, zodat de scouts er heen kunnen fietsen, of juist in een ander deel van het land waar ze zelden komen.

Explorers gaan bij voorkeur op expeditie in het buitenland (binnen Europa). Met de trein, busjes of het vliegtuig trekken ze erop uit. De manier van reizen bepaalt ook het beeld van het kamp: meer lichtgewicht, meer naar buiten gericht en niet op één kampterrein. Een trektocht met een rugzak in de Eifel of een sterkamp op een Gilwell Park met een bezoekje aan Londen.

Voor roverscouts zijn eigenlijk geen grenzen meer; ze kunnen overal ter wereld heengaan. Het kamp is een groot project dat je met de hele stam organiseert. Het zou mooi zijn als het kamp aansluit bij één van de uitdagingen van de roverscouts. Ook zijn er jaarlijks veel internationale jamborees waar ze heen zou kunnen gaan.

Kan het anders? Natuurlijk, dit is een richtlijn. Maar er zit wel een opbouw in. Je moet je afvragen wat de meerwaarde is van een welpenhorde die op kamp gaat naar Kandersteg in de Zwitserse Alpen.

Was het voor de welpen niet net zo leuk geweest op de Veluwe of in de Biesbosch? Is het voor jeugdleden leuk als ze van 7.00 tot 21.00 uur hetzelfde soort kamp hebben?

Voor welpen is een week lang op kamp al een hele stap, veel welpen zijn voor het eerst zo lang van huis. Soms zijn er dus onverwachte gevallen van heimwee. Knap lastig als je dan in Kandersteg zit! Bovendien: kinderen en ouders die twijfelen geven dan hun kind helemaal niet mee. Een deel van de groep mist daardoor het zomerkamp, wat eigenlijk een belangrijk en het leukste Scoutingonderdeel van het jaar zou moeten zijn. Samengevat: de gemiddelde welp (en de ouders) zijn er gewoon nog niet aan toe.

Door al met welpen te gaan kamperen of naar het buitenland te gaan, maai je het gras weg voor de voeten van de volgende speltakken. Als je dit soort activiteiten al doet met welpen, wat voor extra uitdagingen kun je dan als groep nog bieden aan je explorers?

3.1.2 Verschil wekelijkse opkomst en kamp

Op een kamp ben je nooit alleen. Dat is natuurlijk een mooi gevoel, maar er staat ook wat tegen over. Alles zal niet altijd zo gaan, zoals de jeugdleden dat het liefste hebben. Ze zullen over en weer rekening met elkaar moeten houden: omgaan met elkaar, iets voor een ander over hebben, zelf een keer voordeel hebben. Tijdens een (zomer)kamp leer je elkaar pas echt goed kennen. De jeugdleden bouwen een hechte band op met elkaar en de leiding. Er ontstaan hechte vriendschappen, wat de sfeer in jouw speltak ook na het kamp een enorme boost kan geven.

De hele dag met een groep optrekken is heel leuk, maar het kan ook erg vermoeiend zijn, zeker voor jongeren die dat helemaal niet gewend zijn. Een kampprogramma kan nog zo spannend zijn, zo nu en dan heeft iedereen even wat rust nodig: tijd om wat te lezen of muziek te luisteren, maar het kan ook heel relaxed zijn om met elkaar een spelletje te doen. Wat het prettigst is, hangt van de persoon en omstandigheden af. Sommigen hebben er een hekel aan om steeds op elkaars lip te zitten. Geef iemand die er zo over denkt de kans om even iets voor zichzelf te doen. Soms kun je er een bepaald deel van de dag voor afspreken. Wie dat wil, kan dan ongestoord iets voor zichzelf doen, terwijl de anderen misschien een gezelschapsspel spelen.

Tijdens een zomerkamp ga je een lange tijd met elkaar om, vaak langer dan de meesten gewend zijn. Vroeg of laat kom je er dan achter, dat wat de één gewoon vindt volgens een ander niet kan. Dat hoeven geen zaken van levensbelang te zijn, maar het kan soms voor wat wrijving zorgen. Om dat soort dingen te voorkomen is het wel zo slim om van tevoren een paar dingen af te spreken, waar iedereen zich aan te houden heeft tijdens het kamp. Dat kunnen afspraken zijn over bijvoorbeeld wel of geen muziek en in welke mate er opgeruimd moet worden. Ook afspraken over de omgang met elkaar horen hierbij. Een dergelijk afsprakenlijstje hoeft echt geen dik wetboek te zijn. Een ander soort afsprakenlijst is de corveelijst. Er zijn in een kamp altijd leuke en minder leuke karweitjes. Om te zorgen dat iedereen daarbij aan de beurt komt, maak je daar een lijstje van. Dan heb je in elk geval niet het gezeur: 'Waarom ik weer, waarom doet hij dat nooit?' Wanneer iedereen zich aan de gemaakte afspraken houdt, zul je niet gauw ruzie met elkaar krijgen.

Dat geldt niet alleen voor de jeugdleden, maar ook voor de leiding. Ondanks gemaakte afspraken gebeurt het soms dat een paar leiders elkaar even niet meer zien zitten. Dat hoeft niet direct een knetterende ruzie te worden. Meestal loopt er dan één te mokken of kijk je elkaar met een kwade kop aan. Dat is gewoonlijk niet het beste moment om de vrede te herstellen. Wees dan verstandig en laat elkaar even met rust. Als de ergste woede gezakt is, kun je de zaak beter uitpraten. Neem daar een rustig moment voor, zodat je wat tijd voor elkaar hebt. Probeer in dat gesprek met elkaar verder te komen. Het gaat er niet om alsnog je gelijk te krijgen of de ander tot de bekentenis te dwingen dat het zijn schuld was. Dat neemt niet weg dat als jij vindt dat iemand zich niet netjes tegenover jou heeft

gedragen, je dat best mag zeggen. Omgekeerd moet je ook luisteren wat de ander op zijn lever heeft. Misschien wisten jullie geen van beiden dat jullie uitgerekend op elkaars langste tenen traptten. Weet je over en weer wat je niet leuk vindt, dan kun je er rekening mee houden.

Ook spelen vermoeidheid van zowel de jeugdleden als de leidinggevenden een rol tijdens een kamp. Naar mate de tijd verstrijkt, heeft een ieder minder slaap gehad en krijgt men een kort lontje. Verder komt iedereen uit een verschillende thuissituatie. Het ene jeugdlid is wellicht gewend meer aandacht te krijgen dan het andere; ook kunnen regels in de thuissituatie erg verschillen, terwijl ze op kamp voor alle jeugdleden hetzelfde zijn. Daarnaast zijn er problemen, die een jeugdlid van thuis meeneemt op kamp, bijvoorbeeld ouders die in scheiding liggen of een oma die erg ziek is. Corvee en eetmomenten kunnen een grote rol spelen in het aanbrengen van structuur tijdens een kamp. Deze duidelijke regelmaat geeft jeugdleden een houvast.

3.1.3 Verantwoordelijkheid

Als leiding dien je je bewust te zijn van de extra verantwoordelijkheid die je op je neemt als je met jongeren op kamp gaat. Kinderen zijn het meest dierbare bezit van ouders en ze verwachten dat jij er net zo zuinig op bent als zijzelf.

Een ongeluk is niet altijd te voorkomen. In een uitspraak van de Hoge Raad (Disloque-arrest) is bepaald dat door het niet naleven van veiligheidsnormen een leidinggevende en de vereniging aansprakelijk zijn voor de gevolgen van een ongeluk. Dat betekent dus dat je er als leiding, groep en bestuur alles aan moet doen om te voorkomen dat het mis gaat. Gekwalificeerde leiding en leiding met een kampkwalificatie zijn daarbij een eerste stap.

Je zult als leiding een risico-inschatting moeten maken bij alles wat je doet en een bewuste keuze moeten maken. Je wilt natuurlijk alles zo veilig mogelijk doen, maar het moet wel haalbaar blijven. Je kunt je dus nooit verschuilen achter dat je iets niet wist.

Scouting Nederland heeft op de site een aantal veiligheidsbladen staan. Deze bladen zijn handvatten, die je kunnen helpen met nadenken over de veiligheid bij veel verschillende onderwerpen, zoals een dropping, klimmen, zeilen, voedselveiligheid of salmonella. Het zijn geen voorgeschreven richtlijnen.

3.2 Planning en organisatie

3.2.1 Keuze voor een locatie

Op kamp gaan is leuk, maar voordat het kamp kan beginnen moet er veel gebeuren. Eén van de belangrijkste vragen is: Waar gaan we heen?

Hoe kun je nu het best te werk gaan bij het zoeken van een geschikt kampeerterrein in Nederland?

- Als eerste dien je jezelf af te vragen hoeveel budget je beschikbaar hebt voor je kampeerterrein. De prijs van een commerciële camping ligt veel hoger dan van een Scoutingkampeerterrein of Labelterrein. Daarnaast heb je op een reguliere camping meestal te maken met een groot aantal beperkingen. Als groep maak je al snel teveel lawaai en je mag er bijvoorbeeld niet graven en vuur maken.
- Een ander aspect wat van belang is bij de afweging welk terrein je moet kiezen, is het soort kamp dat je wilt gaan houden. Wordt het een staand kamp met scouts of wil je gebruik maken van meerdere locaties omdat je wilt rondtrekken met explorers? Je zult aan een staand kamp meer eisen stellen dan aan een locatie die je de volgende ochtend weer zult verlaten. Denk daarbij aan: speelruimte, mogelijkheden voor je leden om zelf ergens mee aan de gang te kunnen in de vrije uurtjes. Beschutting van de ploegen met betrekking tot zon/wind, telefonische bereikbaarheid, ligging aan het water, aanwezigheid van botenhelling,

- aanwezigheid van steiger, veiligheid voor jeugdleden (ligging naast een drukke verkeersweg).
- Ben je een watergroep, dan zul je moeten zoeken naar terreinen aan het water en is de vraag of je de vletten over het land of via het water bij je kampterrein kunt krijgen. Of kun je ze beter ter plekke huren?
  - Verder is het verstandig om met het leidingteam en met de jeugdleden te inventariseren wat je nodig denkt te hebben met betrekking tot de faciliteiten, denk aan toiletten, douches, een gebouw erbij, afstand tot winkels en zwembad, pionierhout, afstand tot het terrein vanaf de eigen blokhut, watervoorziening, het dichtstbijzijnde ziekenhuis/huisarts, kun je met auto's en aanhangers/vlet bij de kamplocatie komen, etc. Hier is het verschil tussen scouts en explorers duidelijk zichtbaar. Explorers doen het leeuwendeel zelf, maar ook bij scouts kun je inspraak vragen ten aanzien van de activiteiten of welk deel van het land ze leuk vinden.
  - Je kunt als volgt aan het werk:
    - Bepaal de afstand die je maximaal in een door jullie zelf gestelde tijd, met een door jullie zelf gekozen vervoermiddel, kunt bereizen en zet op die afstand een cirkel op een kaart rondom je blokhut.
    - Pak de accommodatiegids of een andere site waarin de kampterreinen staan en zoek op welke terreinen in dat tussenliggende gebied voor jullie in aanmerking komen.
    - Plan een dag om de drie leukste locaties te gaan bekijken en maak een keuze.
    - Leg het terrein zo snel mogelijk vast, maak een aanbetaling en laat dit schriftelijk bevestigen inclusief een prijsafspraken en de extra afspraken die je gemaakt hebt (bijvoorbeeld: gebruik pionierhout, toiletgroep). Houd er rekening mee dat de meeste terreinen, vooral de mooiste, meestal rond de Kerst al vol zijn. In sommige regio's is het daarom al nodig om al vóór het zomerkamp, het kampterrein van het volgende zomerkamp vast te leggen.
    - Als bekend is waar je heen gaat, kun je verdere informatie opvragen met betrekking tot het aanvragen van kampvuur bij de brandweer, de route naar het ziekenhuis en huisarts rijden, je materiaal uitsorteren en een geschikt thema voor die locatie opzoeken. Denk bij het thema ook eens aan plaatselijke legenden en tradities, je kunt daar gelijk naar vragen als je bij de VVV de bezienswaardigheden gaat nakijken.
    - Plan daarna eens een weekend op die locatie met je leidingteam, zet dan eventuele tochten uit en ga eens kijken waar de winkels zijn, ga langs de VVV, attracties en restaurantjes.

Voor explorers die naar het buitenland op kamp gaan, is dit stappenplan niet letterlijk zo uitvoerbaar. Je reist niet even naar Wiltz om een kampterrein te gaan bekijken of een route uit te zetten. Baseer je in dit soort gevallen op zoveel mogelijk informatie die je op internet kunt vinden: foto's, verslagen en ervaringen van andere groepen en dergelijke.

3.2.2 Vinden van een locatie

Er is een aantal hulpmiddelen om een geschikt kampeerterrein te vinden. De accommodatiegids op de site van Scouting Nederland is een belangrijk hulpmiddel. Maar ook via scouts uit andere groepen en via websites van groepen kun je leuke kampeerterreinen vinden.

Ook is het mogelijk om op een oefenterrein van defensie te verblijven. Dit kun je aanvragen door middel van een formulier dat je kunt downloaden via de website van Scouting Nederland. Hier staat ook meer informatie over het gebruik van defensie terreinen door Scouting.

Voor kamperen in het buitenland is ook een aantal goede websites. De meeste websites staan samengevat op het explorergedeelte van de website van Scouting Nederland, via WOSM kun je de website Where to stay in Europe vinden, met grote Labelterreinen in heel Europa. Voor Engeland is er Scoutbase.

3.2.3 Gebruik maken van de omgeving

Je gaat op kamp naar een andere plaats om nieuwe dingen te zien. Het is jammer als je naar de Veluwe, de Biesbosch of de kust gaat en je maakt geen gebruik van de omgeving. Bedenk dus wat de voordelen zijn van een locatie en maak daar gebruik van. Via de VVV en het internet kun je vaak hele leuke activiteiten vinden in de omgeving. Het kan ook andersom: bedenk of je een blokhut zoekt aan het water, bij het bos, bij het strand of in de stad en ga daar dan naar op zoek. Vraag advies bij de verhuurder of beheerder van je kampeerterrein.

Dat geldt nog sterker voor explorers in het buitenland. Maak contact met een lokale Scoutinggroep, ga activiteiten ondernemen die je in Nederland niet kunt doen, eet lokale gerechten en dompel je onder in de lokale gebruiken.

Beheerders of kampstaf van het terrein waar je zit, weten vaak hele leuke dingen. Vraag hen ernaar: Waar huur je goedkoop mountainbikes of kano's? Hoe kom je bij die mooie berghut en kun je daar ook eten of moet je vooraf alle boodschappen doen? Welke bakker heeft het lekkerste brood?

3.2.4 Jaarprogramma

Met de voorbereiding van je zomerkamp begin je niet twee maanden van te voren. Het is een proces waar je een heel jaar mee bezig bent en soms nog wel langer. Onderstaande planning is een advies, afwijkingen zijn altijd mogelijk. Bij scouts doe je dit als leidingteam en bij de explorers gaat het erom dat de explorers het doen en je als begeleiding ondersteunt.

September:

- Evalueer het afgelopen kamp (liefst nog eerder dan in september) en noteer zaken die volgend jaar anders moeten.
- Bepaal de datum van je kamp.
- Jaarplanning en taakverdeling maken.
- Accommodaties gaan zoeken.

Oktober:

- Indien mogelijk: bezoek het kampeerterrein dat je geselecteerd hebt. Bekijk deze op (on)mogelijkheden van het kampeerterrein en omgeving. Leg voorlopig het kampeerterrein vast¹.
- Bekijk of het nodig is dat iemand van het leidingteam zijn kwalificatie moet behalen. Het kan ook zijn dat het niet nodig is, maar dat één of meerdere personen hun kennis op een bepaald gebied willen aanvullen (zoals EHBO, kwalificatie leiding, kwalificatie 'Op kamp', koken, Gilwell-training etc.).
- Ouders informeren over de datum (als het eerder kan, is dat natuurlijk nog beter; dan kunnen ouders er eerder rekening mee houden bij hun eigen vakantie).

November:

- Stel een voorlopige begroting op. Stel die na overleg met de groepspenningmeester eventueel bij en bekijk of er nog financiële acties nodig zijn om het kamp mogelijk te maken.
- Bespreek het kampadres definitief op de vastgestelde datum (bevestig dit altijd schriftelijk).
- Maak in overleg een globaal kampprogramma met een thema en werk dit gedurende het jaar verder uit.
- Maak een lijst met materiaal dat je nodig denkt te hebben en bespreek deze met de materiaalmeester (dan is er nog tijd om grote nieuwe materialen aan te schaffen).

---

¹ In sommige regio's is het noodzakelijk om al voor de zomer de kamplocatie te bespreken.

- Maak door middel van voorlopige opgaveformulieren afspraken met de ouders van de jeugdleden over deelname en instemming met data, plaats en voorlopige kampprijs.

December:

- Financiële acties houden.
- Geef voor de Kerst de definitieve data door aan ouders. Veel ouders gaan in de kerstvakantie hun zomervakantie plannen.
- Verlof aanvragen.
- Eventueel je leidingteam aanvullen (bijvoorbeeld met kookstaf).

Januari:

- Opstellen definitieve begroting en hoogte kampgeld bepalen.

Februari:

- Vraag informatie aan over de omgeving van je kampeerterrein. Denk ook aan telefoonnummers van politie, huisarts, huisartsenpost en winkels.
- Zoek antwoord op de volgende vragen: mag er kampvuur gemaakt worden? Is daar een stookvergunning voor nodig? Hoe en wanneer moet je een stookvergunning aanvragen?
- Werk het thema en programma verder uit.
- Vervoer regelen.

Maart:

- Stuur een informatiebulletin aan de jeugdleden en hun ouders over de definitieve kampplaats, -data, en -prijs.
- Maak een afspraak om het kampadres te bezoeken.
- Stuur tevens een definitief opgaveformulier.

April:

- Maak na het kampbezoek het kampprogramma af.
- Maak een draaiboek voor het kamp.
- Stel de definitieve deelnemerslijst op.
- Controleer of het materiaal allemaal aanwezig is, vul dit zo nodig aan.
- Bespreek met de kookstaf (indien aanwezig) het menu en de voorzieningen in de keuken.

Mei:

- Kampgeld innen.
- Verzekeringen afsluiten.

Juni:

- Informeer ouders en jeugdleden met een kampboekje waarin in ieder geval staat wat het adres van het kampeerterrein is, wat je over het terrein moet weten, wat het jeugdlid mee moet nemen op kamp. Vergeet niet om de vertrek- en aankomsttijd te vermelden.
- Gezondheidsformulier met bijzonderheden van het jeugdlid (allergieën, zwemdiploma's, medicijnen, adres ouders tijdens kamp, etc.). Op de website van Scouting Nederland is een voorbeeld van het formulier te downloaden.
- Maaltijdplanning opstellen.
- Foeragelijst maken.

Juli/augustus:

- Controleer of alles loopt zoals gepland.
- Boodschappen doen.
- Materiaal inpakken.
- Ga op kamp.
- Bedank na afloop iedereen die tot het welslagen van het kamp heeft bijgedragen.
- Schrijf een leuk stukje voor de website of een lokale krant. Dat is ook weer goed voor de werving van nieuwe leden.
- Eventueel nazorg van EHBO, lijstje met tekenbeten per jeugdlid en voorlichting voor ouders.

3.2.5 Planning weekendkamp

De planning voor een weekendkamp is minder omvangrijk. Hieronder een aantal zaken waar je aan moet denken.

September:

- Evalueren afgelopen jaar.
- Bepaal data voor weekendkampen en geef de data door aan de ouders.

Twee maanden van te voren:

- Zoek zo nodig een kampeerterrein.
- Maak een brief voor de ouders.
- Begin met een thema bedenken en programma uitwerken.
- Eventueel extra leiding (kookstaf of posten) regelen.

Eén maand van te voren:

- Definitieve brief met details en paklijst versturen.
- Gezondheidsformulier met medische gegevens en dergelijke regelen.
- Spullen verzamelen/regelen.

Eén tot twee weken van te voren:

- Voorbereidingsopkomst in kampthema en/of 'op kamp gaan'.
- Laatste spullen verzamelen/regelen.

3.2.6 Materiaal

Materiaallijst

Met het opstellen van een materiaallijst moet je tijdig beginnen. Hieronder een overzicht van de te nemen stappen:

- Maak een lijst van benodigd logistiek materiaal, zoals aanhangers.
- Maak een lijst van het spelmateriaal dat je nodig hebt om je kampprogramma uit te voeren. Vergeet het materiaal voor je regenprogramma niet!
- Ga tijdig na welk materiaal jullie al hebben. Controleer of het nog in goede staat is en of je voldoende hebt.
- Moet er materiaal of tenten hersteld worden? Wie doet dit?
- Maak een lijst van het materiaal dat geleend moet worden. Wie doet dit? Wanneer moeten de aanvragen binnen zijn?
- Moet er nog wat geknutseld worden voor de thema-aankleding? Begin daar op tijd mee.

- Wat moet aangekocht worden? Wie doet dit? Wanneer? Hoeveel geld mag er uitgegeven worden?
- Waar wordt het materiaal verzameld?
- Controleer of andere speltakken niet gelijktijdig hetzelfde materiaal nodig hebben.
- Denk bij het opstellen van je materiaallijst ook eens aan het milieu.

Onderstaand een voorbeeld materiaallijst voor een kamp:

Tenten	Groepstent
	Afdakje of tarp
	Ploegtent
	Lichtgewicht tent
	Grondzeilen, haringen, scheerlijnen, tenthamers
Koken	Ploegkist
	Gasfles
	Industriebranden
	Lichtgewicht brander en brandstoffles
	(Lichtgewicht) pannen en kookgerei
	Jerrycan
	Afwasteil
	Thermoskan
	Kookroosters
	Voorraadpotten of wijdhalsflessen
	Tafelbladen
Verlichting	Lamp
	Kousjes, brandstof, lont en dergelijke
Gereedschap	Zaag
	Bijlen
	Sleg en vuistje
	Bats
	Grondboor
	Gereedschapskist
Diversen	EHBO-koffer
	Opvouwkralen
	Parasol
	Vlaggen en eventueel een vlaggenmast
	Schragen
Spelmateriaal	Bal, volleybalnet, frisbee
	Pionierhout en pioniertouw
	Reflecterende hesjes
	Knutselkoffer
	Zangbundels
	Themamateriaal (kleding, aankleding)
	Algemeen spelmateriaal
Verbruiksmateriaal	Vuilniszak, afwasmiddel, afwaskwast, lucifers, WC-papier ....

Voor een trektocht of een sterkamp zal aanzienlijk minder materiaal worden meegenomen. Denk aan lichtgewicht tentjes, branders met brandstoffles, een reparatiesetje voor branders en tenten, een pannenset, een EHBO-set, kleine wijdhalsflessen met bijvoorbeeld afwasmiddel en grotere voor suiker en koffie.

Materiaalvervoer

Je kunt het materiaal zelf vervoeren of ouders inschakelen. Probeer dan om niet steeds dezelfde ouders aan te spreken. Let bij het laden van een aanhangwagen op het totale gewicht, de verdeling in de aanhangwagen en het maximale gewicht dat je mag vervoeren.

Wanneer je veel materiaal hebt, kun je een vrachtwagen regelen. Maak dan duidelijke afspraken over:

- Opladen en afladen (wie, wanneer, waar, hoe, kan er een vrachtwagen bij de blokhut komen en bij de kamplocatie).
- Prijs.

Misschien wil een transportbedrijf jullie wel sponsoren of werkt er een ouder bij een bedrijf waarvan hij in het weekend de auto mag gebruiken om voor jullie het materiaal te vervoeren.

Bedenk of je het pionierhout huurt op je kamplocatie of dat je het eigen pionierhout mee neemt op kamp. Dat kan voor het vervoer een groot verschil uitmaken.

3.2.7 Draaiboek

De voordelen van een kampdraaiboek:

- Alle leiding, materiaalmeesters en alle anderen zijn betrokken en goed op de hoogte van alle belangrijke kampinformatie.
- Je kamp verloopt er extra vlotjes door. Een goed draaiboek zorgt voor een rustige sfeer, omdat elke leidinggevende weet wat er te gebeuren staat en wat zijn/haar taak is.
- Het kamp is voor iedereen minder vermoeiend als je programma al voor het kamp goed in elkaar zit en de voorbereidingen tijdens het kamp snel terug te vinden zijn.
- Door al je voorbereidingen uitgebreid op papier te zetten, kun je aantonen dat je het kamp goed voorbereid hebt.

Hoe je het draaiboek precies opstelt, hangt af van de gewoontes binnen je speltak, je persoonlijke voorkeur en het ervaringsniveau van het team. Hoe minder ervaren het leidingteam, hoe meer detail er in het draaiboek staat. Puzzel, knip en plak tot je draaiboek het ideale werkinstrument geworden is. Houd er rekening mee dat niet alleen jij, maar ook je medeleidinggevend, aan de slag moeten kunnen met het draaiboek. Een tip is om elke dag op een aparte bladzijde te zetten. Dit blad kun je tijdens het kamp gebruiken om de avond van te voren de dag door te spreken en als los blad bij je te hebben. Je loopt dan niet altijd met het hele draaiboek rond.

Net zoals voor je wekelijkse opkomsten maak je voor elke kamp een draaiboek. Het draaiboek bevat vijf elementen (ofwel de vijf W's), namelijk 'wat', 'wie', 'waar', 'wanneer' en 'waarom'. Als je op deze vragen een antwoord geeft, krijg je al gauw inzicht in hoe je activiteit eruit zal zien en kun je ze gemakkelijk communiceren naar je medeleiding.

Wat

Dit is een korte beschrijving van wat je gaat doen. Je kunt er de korte samenvatting van je verhaal of thema kwijt. Er is ook ruimte voor speltechnische gegevens zoals het spelverloop, de spelregels en opdrachten en om het nodige materiaal aan te geven.

Om het kamp minder vermoeiend te maken, werk je de opdrachten, spelkaartjes of quizvragen bij voorkeur volledig uit en stop je deze in een mapje bij je draaiboek.

Wie

Vermeld hier welke groepsindeling je gebruikt en welke rol de leiding op zich neemt tijdens de activiteit.

Waar

Beschrijf het terrein waar gespeeld wordt. Eventueel maak je een schets waarop de belangrijkste punten aangeduid zijn. Denk bij dit punt ook aan eventuele afspraken die gemaakt moeten worden met de leden over de terreinafbakening en de (veilige) verplaatsing naar het speelterrein. Denk eraan dat het kampterrein niet hun bekende omgeving is en dat je dus nog duidelijkere afspraken moet maken dan anders.

Wanneer

Noteer hier de praktische gegevens, zoals datum, begin- en eindduur, duur van voorbereidingen en opruimen, korte chronologie van de activiteit. Houd er rekening mee dat je op kamp niet altijd evenveel tijd hebt om voor te bereiden en op te ruimen als tijdens een opkomst.

Waarom

Natuurlijk doe je dingen die jij en de jeugdleden leuk vinden, maar het is goed om na te denken over de meerwaarde van een activiteit. Wat wil je bereiken? Het kan zijn dat je ze iets wilt leren, maar het kan ook zijn dat ze bij een bepaalde activiteit hun energie kwijt kunnen of er juist wat rustiger van worden.

Daarom noteer je wat je met het spel wilt bereiken (bijvoorbeeld je leden laten samenwerken om een doel te bereiken, hen een creatieve oplossing laten bedenken, zelfstandig de weg leren zoeken, etc.). Je kunt ook aanvinken welke activiteitengebieden in je programma aan bod komen.

3.2.8 Type kamp

Staan kamp

Een staand kamp vindt plaats op één vaste locatie. Het scoutskamp is een typisch voorbeeld van een staand kamp, waarbij je veel op het kampterrein bent en er veel activiteiten plaatsvinden op het kampterrein. Voor een staand kamp neem je vaak grotere tenten mee om in te slapen. Bij scouts wordt in ploegen gewerkt en gekampeerd. Elke ploeg heeft zijn eigen keuken en dit wordt het centrale punt voor de ploeg, waar je met elkaar kookt en eet. Denk na over de realisatie daarvan. Zijn het telkens dezelfde jeugdleden die koken of wisselt het per dag wie er kookt?

Bij een staand kamp moet je programma goed in elkaar zitten. Je trekt niet van plek naar plek, dus de uitdaging vind je bij dit kamp in de activiteiten. Zorg dat je elke dag een goed programma maakt voor de ochtend, de middag en de avond. Een staand kamp wil niet zeggen dat je niet een dag of twee dagen van het terrein af kunt voor een hike. Dit draagt ook weer bij aan het 'thuis'-gevoel van een staand kamp; je komt na een hike echt thuis op je staande kamp.

Een voordeel van een staand kamp is dat je veel van tevoren kunt voorbereiden: een mooie locatie en een goed programma bepalen het kamp voor een groot deel. Regel het kampeerterrein wel op tijd! Je zult er veel tijd doorbrengen en dus wil je de perfecte kampeerplek hebben waar veel mogelijkheden zijn.

Trektocht

De naam zegt het al: bij een trektocht trek je van plek naar plek. Dit type kamp is voornamelijk van toepassing op explorers. Bij de scouts kun je een hike met overnachting als trektocht beschouwen.

Bij explorers doe je dat vaak in tweetallen of kleine groepjes, met de scouts doe je het met je ploeg of met de bemanning van je lelievlet. Je slaapt in kleine tentjes, die gemakkelijk op en af te breken zijn en je neemt je eigen kooktoestel en pannen mee om te kunnen koken. Een trektocht kun je te voet, per fiets, over water, met het openbaar vervoer of met het vliegtuig maken. Waar je voor kiest, hangt af van jullie wensen. Je kunt ook een combinatie van verschillende vormen van vervoer maken. Omdat je in tentjes slaapt, is het natuurlijk prettig als het een beetje lekker weer is. Toch leent een trektocht zich ook goed voor de winter, omdat je overdag veel in beweging bent. Zorg dan wel dat je de juiste spullen voor koude nachten meebrengt, bezigheden om 's avonds warm te blijven of een warme plek om te zitten.

Je kunt deze vorm van kamp zo goedkoop en duur maken als je zelf wilt. Een wandelkamp kost het minste. Een tweede voordeel is dat het reizen zelf een groot deel van het programma vormt. Je hoeft dus niet veel activiteiten te bedenken.

Doordat je in kleine groepjes of tweetallen op trektocht bent, kan het grotere groepsgevoel wat op de achtergrond raken. Zorg tijdens de trektocht voor voldoende momenten waarop je elkaar als troep of afdeling ziet. Bijvoorbeeld tijdens de lunch, als jullie inkopen gaan doen of als jullie een bezienswaardigheid bezoeken.

Sterkamp

Een sterkamp zit tussen een staand kamp en een trektocht in. Vanuit een vaste uitvalsbasis trek je rond. Te voet, per fiets, per kano of met het openbaar vervoer.

Een sterkamp is de ideale vorm voor een kamp als je een vast kamp net iets te saai vindt, maar ook niet elke dag met een zware rugzak op pad wilt gaan. Ook is het de uitgelezen manier om een bepaald gebied grondig te verkennen. Onderzoek van tevoren grondig welke mogelijkheden een gebied heeft. Je wilt een leuke basisplek hebben, maar er moet ook genoeg te beleven en ontdekken zijn in de omgeving.

3.3 Financiën

3.3.1 Inkomsten

Leden

Het totaalbedrag dat je aan de leden vraagt, is de hoeveelheid geld per lid, maal het aantal personen dat meegaat. Gemiddeld ligt het kampgeld voor een kamp van een volle week (7 dagen) rond de € 90 voor scouts (driekwart van alle scouts betalen tussen de € 50 en € 125 voor een zomerkamp, met een meerderheid tussen de € 75 en € 100) en gemiddeld € 110 voor explorers (al is de spreiding hier groter en betaalt twee op de zeven meer dan € 125 en één op de zeven explorers meer dan € 150). Bij waterwerkgroepen is de kampprijs iets hoger dan bij landscouts. Afhankelijk van wat de activiteiten zijn en waarin er gekampeerd wordt, is dit bedrag hoger of juist lager. Een primitief kamp met veel hikes, buitenspellen en zwemmen in open water is uiteraard goedkoper dan een kamp waarbij in een huisje wordt geslapen, de leden naar het zwembad en een pretpark gaan. Wanneer je een kamp voor de leden duurder maakt dan andere jaren, zorg dan wel dat je goede redenen voor dat bedrag hebt, zodat je het de ouders kunt uitleggen. Ook is een buitenlands kamp vaak duurder dan een kamp in Nederland.

Bij sommige groepen betalen de leden niks voor het kamp, omdat het kampgeld al bij de contributie is inbegrepen. Andere groepen hebben weer een tussenvorm.

Soms komt het voor dat er jongeren uit kansarme gezinnen in de groep zijn of jeugdleden uit gezinnen waarvan er meer kinderen op kamp gaan. Overweeg of je hen een kortingsregeling wilt aanbieden. Ook hebben veel gemeentes een minima-regeling om te zorgen dat met name kinderen niet buiten de boot vallen.

Leiding

Wat de leiding betaalt, is vaak afhankelijk van de groepscultuur. Bij sommige groepen betaalt de leiding de helft van het bedrag van de leden, bij andere groepen betaalt de leiding niets. Sta in elk geval stil bij wat het effect is van leiding op de begroting, zeker bij een kleine speltak. Extra kookstaf is dan wel handig, maar die kan ook onevenredig zwaar drukken op de begroting.

Sponsoring door de Scoutinggroep

Vaak legt de Scoutinggroep nog een bedrag bij voor het kamp, of heeft de speltak zelf een bedrag gereserveerd voor het kamp. Dit gereserveerde geld kan bijvoorbeeld afkomstig zijn van acties die door het jaar heen zijn gehouden om geld op te halen of doordat het kampgeld al bij de contributie is inbegrepen.

Sponsoring door anderen

Sommige groepen slagen erin om een sponsor 'van buitenaf' te regelen. Die sponsor krijgt in ruil voor een bedrag bijvoorbeeld de naam van zijn bedrijf achterop het kamp-T-shirt of in het kampboekje. Sponsoring kan natuurlijk ook in natura, bijvoorbeeld een voedingsmiddelenbedrijf dat een deel van het eten voor zijn rekening neemt. Dat hoeft je dan niet per se op te nemen in de begroting, maar je kunt dan gewoon het bedrag bij de uitgaven voor voeding wat omlaag schroeven.

3.3.2 Uitgaven

Bij alle begrotingen geldt: ga altijd uit van het minst gunstige scenario. Bouw een veilige marge in door bedragen altijd af te ronden naar boven. Zo kom je niet voor verrassingen te staan.

Vervoer

Hoeveel je hier kwijt bent, hangt van veel zaken af. Hoe ga je bijvoorbeeld naar het kampterrein? Huur je een bus, ga je met de fiets of met het openbaar vervoer of vraag je de ouders om de leden te halen en te brengen? Krijgen de ouders die rijden dan hun benzinegeld terug of krijgen ze een bedankje? Daarnaast kan het vervoer tijdens het kamp zelf ook geld kosten. Rijdt de leiding op de fiets van post naar post of doen ze dat met de auto?

Minstens één auto tot je beschikking hebben, is voor onverwachte omstandigheden zoals een ongeval altijd nuttig. Als je een keertje extra gaat kijken op het terrein, is het handig om ook deze kosten op te nemen in de begroting.

Huur kampterrein

Soms betaal je voor het hele terrein, vaak betaal je (ook) per persoon die aanwezig is. De beste kampterreinen, die ook nog eens niet duur zijn, zitten waarschijnlijk al vroeg vol, dus zorg dat je er op tijd bij bent. De prijs van een kamplocatie kan sterk variëren. Een Scoutingkampeerterrein kost gemiddeld ongeveer € 3 per persoon per nacht. Locaties in België zijn vaak goedkoper dan die in Nederland, omdat er in Nederland ook toeristenbelasting betaald moet worden. Vraag bij een overnachting in Nederland dus even na of de kampprijs inclusief of exclusief eventuele toeslagen is. Steeds meer Labelterreinen laten je minimaal 75% van het gereserveerde aantal mensen betalen. Let daar dus op als je reserveert en pas je reservering aan als je groep kleiner is.

Materiaal en gereedschap

Geld voor materiaal en gereedschap is het geld voor al die zaken die je meeneemt naar het kamp, maar die tijdens het kamp kapot gaan of gewoon aan vervanging toe zijn. Het wordt bijvoorbeeld uitgegeven aan zaken als het aanvullen van de EHBO-kist (controleer vóór elk kamp of die nog volledig is en of er geen dingen over de datum zijn), kookmateriaal, gastankjes, gereedschap,

fietsonderdelen, touw, etc. Vaak is het gebruikelijk dat je een bedrag aan je groep betaalt ('afschrijving') voor het gebruik van je tenten.

Kampboekjes en brieven

De kopietjes die je maakt, het papier dat je gebruikt en de postzegels die worden gebruikt om brieven te versturen, zijn kosten die vaak worden vergeten. E-mail is natuurlijk goedkoper, maar vraag dan een leesbevestiging of een reactie ter bevestiging van ontvangst, zodat je zeker weet dat de mail gelezen is.

Spelmateriaal

Hoeveel nieuw spelmateriaal heb je nodig? Ongetwijfeld kun je een veel gebruiken uit de spullen die je in de loop van de jaren in de eigen groep hebt verzameld, maar er zal ook genoeg nieuw gekocht gaan worden. Je kunt geld besparen door bepaalde dingen zelf te knutselen. Gouden munten kun je halen in de feestwinkel, maar met goud bespoten platgeslagen kroonkurken zijn ook prima te gebruiken, en een stuk goedkoper. Eventuele huur van pionierhout kun je ook tot het spelmateriaal rekenen.

Excursies/activiteiten

Reserveer een bedragje voor excursies naar een museum in de buurt of voor een bezoek aan een zwembad of pretpark, als je dat met je groep gewend bent om te doen. Als je op een gunstige locatie bent, bijvoorbeeld in de buurt van de zee of een ondiep riviertje, kan je dat echter een hoop geld schelen. Wil je toch naar een pretpark, zoek dan ook eens naar de wat 'kleinere' pretparken die ongeveer € 7 p.p. kosten in plaats van rond de € 20. Zoek ook vooraf op internet naar mogelijke kortingsacties, groepskortingen en spaaracties.

Voeding

Hoeveel je per dag nodig hebt aan eten en drinken, hangt af van hoe bijzonder je het wilt maken. Vergeet in elk geval niet dat je voor ontbijt, lunch, avondeten, tussendoor en eventueel voor bij het kampvuur eten moet regelen, en dat er ook voldoende drinken moet zijn.

Met een beetje creativiteit kun je met € 5 per persoon een heel eind komen, sommige groepen redden het ook met € 3 of € 4 per persoon. Hoe meer mensen er zijn, des te goedkoper wordt het eten. Je kunt dan namelijk vaker grote voordeelverpakkingen kopen.

Wanneer de jeugdleden zelf koken en boodschappen doen in ploegen of subgroepen, zijn de kosten juist weer wat hoger. Daar staat dan wel een grotere verantwoordelijkheid tegenover!

Kampaandenken

Sommige groepen geven hun groepsleden na afloop een kampaandenken. Dit kan een naambandje zijn, een stuk speelgoed of een ander voorwerp. Of dit een paar cent of een paar euro per object moet kosten, bepaal je natuurlijk zelf.

Onvoorziene uitgaven

Er zijn altijd wel onverwachte uitgaven die je maakt tijdens een kamp. Regen gooit bijvoorbeeld roet in het eten van je middag met waterspelletjes, waardoor je besluit om dan maar het binnenbad van het plaatselijke zwembad te bezoeken. Het bedrag dat vaak wordt genomen voor onvoorziene uitgaven is 10% van de totale inkomsten.

Begroting

Inkomsten

Kampgeld	
• Bijdragen jeugdleden	€ .., ...
• Bijdrage leiding	€ .., ...
• Groepsbijdrage	€ .., ...
Overige inkomsten	
• Sponsoring	€ .., ...
• Acties	€ .., ...

Uitgaven

Voorbereidingskosten	
• Locaties bezoeken	€ .., ...
• Informatiemateriaal	€ .., ...
• Topografische kaarten	€ .., ...
Vervoerskosten	
• Onkosten ouders	€ .., ...
• Vervoerbedrijf (bijvoorbeeld bus)	€ .., ...
• Vervoer tijdens kamp	€ .., ...
Overnachting	
• Kosten per persoon x aantal jeugdleden en leiding x nachten	€ .., ...
• Toeristenbelasting	€ .., ...
• Gas, water, elektra, enzovoort	€ .., ...
Materiaal	
• Afschrijvingtenten en groot spelmateriaal	€ .., ...
• Huur/koop spelmateriaal	€ .., ...
• Reparatie	€ .., ...
Foerage	
• Ontbijt, lunch, avondeten	€ .., ...
• Tussendoortjes	€ .., ...
• Schoonmaakmiddelen	€ .., ...
Programma	
• Excursies	€ .., ...
• Entreegelden	€ .., ...
• Spelmateriaal	€ .., ...
• Thema	€ .., ...
Administratie	
• Verzekeringen	€ .., ...
• Porti, telefoon, papier	€ .., ...
• Borgsom	€ .., ...
• Vergunningen	€ .., ...
Diversen	
• Representatie	€ .., ...
• Aanvulling EHBO-doos	€ .., ...
• Onvoorzien	€ .., ...

Totaal € .., ...

Totaal € .., ...

3.3.3 Verzekeringen

Reisverzekering

Wanneer je besluit om een reisverzekering af te sluiten, doe dit dan voor de hele groep in één keer als onderdeel van het kampgeld. Je betaalt dan misschien wel dubbel (voor de leden die een doorlopende reisverzekering hebben), maar in geval van een calamiteit heb je één contactadres voor alle leden en bij een probleem wat meerdere mensen betreft is het dan gemakkelijker handelen. Je betaalt iets meer, maar bent dan van alle ellende af.

Een reisverzekering omvat altijd de bagageverzekering en de aanvullende ziektekosten, gevaarlijke activiteiten zijn een extra optie. Er zijn een aantal argumenten om een reisverzekering af te sluiten. In deze paragraaf vind je enkele aanknopingspunten waarom je wel of geen reisverzekering nodig hebt. Op de site van Scouting Nederland is een overzicht van de aangeboden verzekeringen en uitleg erover te vinden.

In Nederland

Voor de groep

Wanneer je naar een andere blokhut gaat, is de aansprakelijkheid van die blokhut niet gedekt in de secundaire WA-verzekering van Scouting. Dat komt omdat geleende of gehuurde materialen niet onder de WA vallen. Vaak is de brand- of waterschadeverzekering door de verhuurder gedekt. Voor een glasverzekering is dit al minder vanzelfsprekend. 'Kleinere' schade aan het gebouw is niet verzekerd. Om dit af te dekken, is een reisverzekering een oplossing.

Wanneer je gaat kamperen of je neemt veel materiaal mee, dan is er de Scouterpolis. Die verzekert voor de hele groep het materiaal (inclusief aanhanger) dat je meeneemt tijdens weekenden en kampen. Heeft de groep geen Scouterpolis, dan is een reisverzekering een oplossing als je veel en duur materiaal (nieuwe tenten) meeneemt.

Voor de jeugdleden

Ziektekosten

Met de komst van prijsvechters onder de ziektekostenverzekeringen is het niet meer vanzelfsprekend dat je bij een ongeval naar elk willekeurig ziekenhuis kunt gaan. Wanneer er (veel) ouders zijn met een goedkope ziektekostenverzekering, kan een reisverzekering een oplossing bieden.

Je kunt dit ook terugleggen bij de ouders en hen zelf laten nazoeken of in de regio waar je op kamp gaat er een ziekenhuis is, waar het lid bij een ongeval heen gestuurd kan worden.

Bagage

Als je waardevolle spullen meeneemt (denk aan tablet, foto toestel, smartphone, etc.) dan is het altijd raadzaam om een reisverzekering af te sluiten.

Je kunt ook als leiding in een brief naar de ouders aangeven dat de jeugdleden geen waardevolle spullen mee moeten nemen en dat je als leiding niet verantwoordelijk bent, wanneer dit toch gebeurt.

In het buitenland

Eigenlijk is het advies om voor het buitenland om altijd een reisverzekering af te sluiten, zeker wanneer je gevaarlijke sporten als klimmen, skiën of raften gaat doen.

Naast de bagage (een volle rugzak van een explorer, inclusief slaapzak, brander en dergelijke is al gauw honderden euro's waard) zijn meteen de ziektekosten goed verzekerd. In landen als

Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland zijn veel privéklinieken en de Nederlandse zorgverzekeringen dekken die kosten in het beste geval maar gedeeltelijk. Een reisverzekering is dan een oplossing. Uiteraard gelden voor het buitenland de argumenten voor de groep en de bagage zoals hierboven voor de Nederlandse situatie beschreven ook.

Auto mee?

Veel jongere leiding leent tijdens een weekend of een kamp de auto van hun ouders. Met een aanvullende cascoverzekering, die je voor de hele Scoutinggroep afsluit (je hoeft niet aan te geven hoeveel auto's je meeneemt en welke periode je op kamp gaat), zijn deze auto's aanvullend verzekerd. De verzekering levert een tijdelijke all-risk voor alle auto's en dekt het eigen risico van de all-risk af. Daarnaast wordt een deel van de bonus-malus regeling afgedekt.

3.4 Ouders

Kinderen zijn voor ouders heel kostbaar. Het is van belang je dit te realiseren als je op kamp gaat. Is het leidingteam wel verantwoordelijk genoeg? Gaat ons kind het wel naar haar zin hebben op kamp? Eten ze wel gezond? Gaan ze op tijd naar bed? Dit zijn enkele voorbeelden van vragen die bij ouders door het hoofd kunnen spoken.

Het is belangrijk om je te realiseren dat iedere ouder verschillend is en dat je dus altijd moet handelen naar de situatie. Inlevingsvermogen en wederzijds begrip zijn sleutelwoorden in het opbouwen van een vertrouwensband met de ouders van je jeugdleden.

Laat ouders weten wat je aan het doen bent. Communiceer en betrek ze bij het proces dat je als leidingteam doorloopt. Dit maakt het contact met ouders gemakkelijker en het straalt vertrouwen uit. Communiceer de kampdatum voordat ouders hun vakanties gaan inplannen op het werk. Geef ook ruim van te voren aan wat het kampgeld is, zodat ouders hier eventueel rekening mee kunnen houden. Geef ook op tijd betalingsdeadlines door. Wees eerlijk naar ouders toe; creëer geen verwachtingen die je niet waar kunt maken. Zet al deze informatie in een overzichtelijke kampbrief (locatie, data, contactgegevens, kosten, uitrusting) en organiseer een informatieavond voorafgaand aan het kamp, waarbij je ze de draaiboeken van vorige jaren laat zien.

Gebruik social media om ouders deelgenoot te maken van het proces. Daarin hoef je nog niet meteen alles te verklappen. Een foto van een leidinggevende met een kwast: die druk bezig is met het maken van aankleding, een foto van een schone keuken van de kamplocatie (daaraan kun je toch niet zien wáár het is, maar je geeft wel mee dat je de locatie vooraf hebt bezocht), een foto van het team rond de tafel: druk bezig met draaiboek maken. Dit zijn kleine voorbeelden, waarin je de ouders meeneemt in het proces.

Ouders vinden het vaak ook prettig om tijdens het kamp langs te komen, om te zien hoe de locatie eruit ziet, om te horen en zien dat hun kind het leuk heeft. Ouderbezoek heeft wel een impact op de sfeer tijdens je kamp. Bedenk dus goed of je dit wilt en zo ja hoe.

Uiteraard organiseer je een fotoavond na het kamp. Het meegeven van een foto-CD waarop alle digitale foto's staan, is natuurlijk gemakkelijk, maar je mist dan de interactie met de ouders.

Je kunt ouders ook nog directer betrekken bij het kamp. Vraag of ze themakleding kunnen maken voor de jeugdleden. Misschien kunnen ze wel iets leuks sponsoren vanuit hun werk of kan een ouder rijden om het materiaal te vervoeren.

Het is niet aan te raden om ouders daadwerkelijk mee te nemen op kamp (bijvoorbeeld als kookstaf). Een jeugdlid zal altijd anders reageren als er een ouder aanwezig is. Gun de jongere de ruimte om afstand te kunnen nemen van zijn ouders (en andersom).

Bij bevers en welpen zijn algemene contacten groter dan bij scouts. Zeker bij explorers moet vaak extra moeite gedaan worden om in contact te komen met ouders. In het *Scoutskompas* staat extra informatie over ouders en ouderbezoek.

3.4.1 Informatie die jij nodig hebt als je op kamp gaat

Wat voor informatie heb jij nodig van ouders als je op kamp gaat? Op een gezondheidsformulier kan dit worden aangegeven. Denk aan de volgende punten:

- Toestemming van de ouders dat het jeugdlid mee mag gaan op kamp (anders is het ontvoering!), regel dit schriftelijk via het inschrijfformulier of het gezondheidsformulier. Laat in geval van scheiding beide ouders het formulier invullen.
- Gegevens over ziektekostenverzekering.
- Medische gegevens (allergieën, ziekte en/of medicijnen).
- Adres en telefoonnummer waar ouders te bereiken zijn.
- Wel/geen zwemdiploma en akkoord dat iemand gaat zwemmen.
- Dieet.
- Wanneer er in een noodsituatie beslist moet worden, dan zal een arts handelen (dit heet goed hulpverlenerschap en is geregeld in de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst of WGBO). Een briefje met toestemming van ouders om beslissingen te nemen in noodsituaties, is dus niet rechtsgeldig en dus niet nodig.

3.4.2 Wat willen ouders van jou weten?

Het is van groot belang dat de communicatie met ouders zo soepel mogelijk verloopt. Veel van de volgende vragen zullen bij de explorers door de jeugdleden zelf worden gesteld, maar de achterliggende vraag komt eigenlijk van de ouders. Ouders proberen op verschillende manieren te achterhalen of het kamp wel goed georganiseerd is. Bedenk bij de vragen ook eens waarom een ouder een dergelijke vraag stelt. Wat wil hij écht weten?

Bereikbaarheid

- Rond die tijd zijn wij in de buurt van het kampterrein, mogen wij op bezoek komen?
- Wat zijn de contactgegevens, zodat jullie bereikbaar zijn?
- Ik ben in het bezit van een auto en heb u destijds beloofd dat ik de scouts naar het kampterrein zou wegbrengen. Ik heb echter geen inzittendenverzekering, is dit een bezwaar?

Financiën

- Ik vind de kosten van het kamp vrij hoog en aangezien ik als bijstandsmoeder weinig geld heb, kan ik mij dit niet veroorloven. Is er een mogelijkheid dat mijn zoon toch meegaat?
- Ik heb meerdere kinderen bij Scouting die op kamp gaan, kan ik nu korting krijgen?
- Hoeveel zakgeld moet ik mijn kind meegeven?
- Moet ik mijn kinderen nog apart verzekeren of heeft Scouting Nederland een verzekering?

Programma

- Doen jullie een ontgroening?
- Hoe zwaar is de hike?
- Wordt er gelift?

Materiaal

- Wat voor spullen moet mijn kind meenemen?
- Is er elektriciteit voor het opblazen van het luchtbed?
- Wat voor rugzak heb ik nodig voor de hike?

- Dragen de scouts de hele week alleen de Scoutfit?
- Moet ik iets speciaals daarvoor aanschaffen?
- Mag mijn kind een radio/mobiele telefoon/laptop meenemen?

Veiligheid en gezondheid

- Onze kinderen zijn christelijk opgevoed, wordt hier tijdens het kamp op gelet?
- Wat is de dagindeling en hoe laat gaan de jeugdleden naar bed?
- Gaan ze wel douchen?
- Slapen jongens en meiden gemengd in een ploegtent of een tweepersoonstentje?
- Als ze zelf moeten koken, hoe zorgen jullie ervoor dat ze dan toch goed te eten krijgen?
- Mijn dochter heeft een speciaal dieet, kan het eten aangepast worden voor haar?

Daarnaast heb je zelf dingen die je aan ouders wilt meegeven, zoals waarschuwingen voor bepaalde kleding en schoeisel.

3.4.3 Verwachtingen van ouders

Ouders hebben verwachtingen als je op kamp gaat. Hieronder zijn de belangrijkste verwachtingen beschreven en op welke manier je aan dergelijke verwachting kunt voldoen.

Kwaliteit van het spelaanbod/kamp

- Besteed vooraf voldoende aandacht aan de voorbereiding.
- Zorg dat de activiteiten van het kamp aansluiten bij de doelgroep.
- Zorg voor gezonde en gevarieerde voeding.
- Besteed aandacht aan gezondheid en hygiëne (denk aan persoonlijke hygiëne, schone blokhut en corvee).

Regelmaat

- Ga ieder jaar op kamp.
- Ga op vaste tijdstippen op kamp, dat geeft ouders duidelijkheid. Als je daarvan afwijkt, moet je dit ouders zo snel mogelijk laten weten, anders nemen ze als vanzelfsprekend aan dat het dezelfde periode is als vorig jaar.
- Maak een draaiboek, zodat je kunt aantonen dat er ook op kamp regelmaat is.

Tijdig geïnformeerd worden

- Communiceer de kampdatum voordat ouders vakanties gaan inplannen op het werk (uiterlijk voor de kerstvakantie).
- Geef ruim van te voren aan wat het kampgeld is zodat ouders hier eventueel rekening mee kunnen houden. Zorg dus voor een kloppende begroting.

Juist geïnformeerd worden

- Wees eerlijk naar ouders toe.
- Creëer geen verwachtingen die je niet waar kunt maken.

Voldoende en duidelijke informatie

- Overzichtelijk kampbriefje (locatie, data, contactgegevens, kosten, uitrusting).
- Organiseer een informatieavond voorafgaand aan het kamp.
- Laat draaiboeken van vorige jaren zien.
- Gebruik social media om regelmatig kleine berichtjes te delen.

- Ouderavond tijdens het kamp.
- Fotoavond na het kamp.

Veilige omgeving

- Bepaal wat je belangrijk vindt om een veilige omgeving aan te bieden.
- Ga ter voorbereiding naar het kampterrein en stel vast of dit overeenkomt met je verwachtingen.
- Stel regels op die rekening houden met de omgeving.
- Communiceer bovenstaande punten naar de ouders.

Bereikbaar voor vragen

- Vaste contactpersoon van de leiding die altijd bereikbaar is voor ouders.
- Geef aan dat er mensen zijn, die in geval van nood het leidingteam kunnen ondersteunen (bijvoorbeeld het groepsbestuur).

Leiding met de nodige competenties

- Taakverdeling.
- Gekwalificeerde leiding.

Nazorg

- Wat doe je met gevonden voorwerpen?
- Houd een evaluatie.
- Organiseer een fotoavond voor jeugdleden en ouders.

3.4.4 Paklijst

Hieronder staat een voorbeeld van een paklijst voor een kamp. Deze lijst is niet uitputtend en kan naar behoefte worden aangepast.

Aan bij het vertrek

- Goede loopschoenen.
- Scoutfit (blouse met alle insignes en groepsdas).
- Jas.
- Eventueel een dagrugzakje met lunchpakketje of regenkleding.

In je rugzak

- Slapen:
  - Slaapzak (eventueel kussen en/of lakenzak).
  - Matje.
- Eten:
  - Bord, mok, bestek.
  - Theedoeken.
  - Veldfles.
- Kleding:
  - Ondergoed en sokken (aantal dagen +1).
  - Sneldrogende lange broek voor tijdens de (eventuele) hike.
  - Extra kleding: lange broek, korte broek, shirts, warme trui, schoenen, etc.
  - Zwemkleding.
  - Kampshirt (een Scouting T-shirt).

-
- Regenkleding.
  - Linnen draagtasje voor vuile was.
  - Verzorging:
    - Handdoek(en).
    - Toiletpullen (tandpasta, tandenborstel, shampoo en/of zeep, maandverband, kam/borstel, deodorant, zonnebrandcrème).
    - Eigen medicijnen (met een bijsluiter).
  - Extra:
    - Paspoort of ID-kaart.
    - Portemonnee met inhoud (pinpas, geld).
    - Fototoestel, andere waardevolle spullen.
    - Zakmes.
    - Zaklamp.
    - Dagrugzakje.
    - Regenhoes.

4 Kwalificatiekaart

Organisatie van een kamp

- In staat zijn om aan te geven waarom je op kamp gaat en de veranderende omstandigheden tussen kamp en wekelijkse opkomsten kunnen benoemen.
- In staat zijn om een kamp te plannen en organiseren.
- In staat zijn om de financiën rondom een kamp te organiseren.

Visie

- V Doorlopende leerlijn ten aanzien van op kamp gaan en het steeds zelfstandiger op kamp gaan (logeren, bivak, kamp, expeditie) begrijpen en kunnen toepassen in het kamp en het kampprogramma.
- V Verschillen in groepsprocessen tussen een reguliere opkomst en een kamp begrijpen en kunnen toepassen.
- V In staat om een kamp een Scoutinguitstraling te geven.
- K De meerwaarde van een kamp kunnen benoemen.
- K De extra verantwoordelijkheid aan kunnen geven als leiding op een kamp voor jezelf, de jeugdleden, ouders en anderen in vergelijking met een reguliere opkomst.
- K Verschil tussen staand kamp, sterkamp en trektocht kunnen benoemen.

Planning & organisatie

- H In staat zijn om het effect op de afdeling of stam aan te geven van een georganiseerde kamp ten opzichte van een eigen kamp (voor explorers en roverscouts).
- V Verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de kamporganisatie.
- V Het kunnen inschatten wat het effect is van de keuze voor vorm en locatie van het kamp en de effecten van datum- en accommodatiekeuze op het programma (wachtschip, grote of kleine blokhut, hemelvaart of zomer- of herfstvakantie).
- V Op verschillende manieren kunnen zoeken van een geschikte kamplocatie (accommodatiegids, websites, Labelterreinen).
- V Gebruik kunnen maken van de omgeving van de kamplocatie in het kampprogramma.
- V Is in staat om een jaarplanning voor een zomerkamp of expeditie; zowel organisatorisch, als in het reguliere programma kunnen toewerken naar het hoogtepunt van het jaar.
- V In staat zijn om een materiaallijst op te stellen.
- V In staat zijn om een draaiboek op te stellen.

Financiën

- V Kunnen opstellen van een begroting.
- V Binnen de begroting kunnen blijven.

5 Werkvormen

5.1 Werkvormen visie

5.1.1 Doorlopende leerlijn

Begrippenkaarten (15 minuten)

Uitleg:

Knip de kaartjes uit de bijlage los en hussel ze door elkaar. Geef ze vervolgens aan een subgroep.

Opdracht:

Plaats de juiste kaartjes bij de bijbehorende speltak, zodat vijf even grote sets kaartjes ontstaan.

Nabespreking:

Na afloop kan een korte discussie plaatsvinden over het resultaat. De kaartjes zijn opgenomen in hoofdstuk 7.

5.1.2 Waarom ga je op kamp

Brief groepsraad (20 minuten)

Uitleg:

De deelnemers vormen een afvaardiging van de groepsraad. Zij ontvangen van het stichtingsbestuur een brief waarin staat dat ze dit jaar niet op zomerkamp mogen. Het stichtingsbestuur vindt het nodeloos veel geld kosten, onnodige risico's met zich meebrengen en veel gedoe om niets. De deelnemers bedenken argumenten om het stichtingsbestuur te overtuigen van de meerwaarde van een zomerkamp in vergelijking met de wekelijkse opkomsten en zetten punten op papier ter voorbereiding van de vergadering van de groepsraad.

Opdracht:

Bedenk argumenten om het stichtingsbestuur te overtuigen van de meerwaarde van een zomerkamp in vergelijking met de wekelijkse opkomsten en zet deze punten op papier ter voorbereiding van de vergadering van de groepsraad.

Tekst brief van het stichtingsbestuur:

Beste leiding,

Zoals jullie weten, kost het organiseren van een zomerkamp veel van onze tijd, energie en financiële middelen. Daarom heeft het stichtingsbestuur besloten om de zomerkampen voor dit seizoen te schrappen. Geen van de speltakken krijgt toestemming om op kamp te gaan. Zomerkampen zijn op zich wel leuk, maar ze voegen niets toe. Verder kosten ze veel geld en energie. Daarnaast brengt het de nodige risico's met zich mee en we vragen ons af of de leiding de extra verantwoordelijkheid aan kan.

De voordelen van het schrappen van het zomerkamp zijn enorm: de energie kan worden gestoken in het wekelijkse programma, zodat er elke week een goed en verantwoord programma staat; tenten hoeven niet vervangen te worden en het vrijgekomen geld kan worden besteed aan het opknappen van het gebouw. Tijdens de groepsraad van volgende week dinsdag zullen we het één en ander komen uitleggen.

5.2 Planning & organisatie

5.2.1 Keuze locatie - scouts

Kaart kampterrein (45 minuten)

Uitleg:

De deelnemers maken op basis van een bestaande kaart van een Labelterrein een indeling van het kampterrein. Waar komt wat te staan? Wat wordt er gemist? Welke informatie willen de deelnemers hebben van de leiding?

Er is geen kaart bijgevoegd. Dit is de keuze van trainersstaf, zodat gekozen kan worden voor een lokaal Labelterrein of het terrein waar de module wordt gegeven.

Opdracht (25 minuten):

Maak een indeling van je kampterrein op bijgaand kaartje. Welk terreintje op het kampterrein heeft jullie voorkeur en waarom? Waar komen de subgroepen? Wat wordt het centrale speelveld? Waar komt de vulplek voor de olielampen? Waar komt de staftent en waar de materiaaltent?

Welk element mis je aan dit terrein?

Welke informatie wil je van de kampstaf over het terrein of de omgeving?

Nabespreking (20 minuten):

In de nabespreking wordt de opdracht besproken en wordt stilgestaan bij de theorie uit paragraaf 3.2.1.

5.2.2 Keuze locatie - explorers

Opdracht (25 minuten):

De afdeling heeft besloten om voor de expeditie naar Wiltz te gaan. De jeugdleden willen een mail sturen naar de beheerder met wat vragen over het terrein.

Welke vragen moeten ze zeker stellen?

Welke informatie heeft de afdeling nog meer nodig? Waar zouden ze die kunnen halen?

Nabespreking (20 minuten):

Hoe komen jullie aan de informatie als je naar het buitenland gaat? Wat regel je al vooraf en wat regel je ter plaatse?

5.2.3 Jaarplanning

Opstellen jaarplanning (30 minuten)

Uitleg:

Je staat aan het begin van het nieuwe seizoen. Jullie hebben gelukkig twee mensen gevonden die nieuwe leiding willen worden. Ze waren er de vorige vergadering toen jullie het zomerkamp hebben geëvalueerd bij en het lijkt hen erg leuk om het volgende zomerkamp te organiseren.

Jij gaat hen helpen met het maken van een draaiboek voor het organiseren van een kamp.

Dit krijgt de vorm van een jaarschema waarin per maand staat wat er moet gebeuren.

Onder andere:

- Wanneer informeer je de ouders?
- Wanneer doe je de boodschappen?

- Wanneer ga je kijken bij het kampterrein?
- Welk thema gaan we gebruiken en uitwerken (voor scouts)?
- Wanneer is het kampboekje klaar?
- Wanneer regel je het vervoer?
- Wanneer maak je een begroting en kun je de kampprijs berekenen?

Scouts

Jullie gaan met 20 jeugdleden op kamp naar een Labelterrein op ongeveer 50 kilometer van je woonplaats. Er gaan 4 leidinggevendenden mee. Jullie gaan naar een terrein waar je nog nooit eerder bent geweest. Het kamp begint op zaterdag en duurt tot zaterdag (8 dagen) in de eerste week van de zomervakantie, de tweede week van juli.

Explorers

Jullie gaan met 15 explorers naar een internationaal kampterrein in het zuiden van Duitsland. Er gaan 2 begeleiders mee. De jeugdleden hebben het terrein gevonden via de website van Scouting Nederland. De expeditie begint op zaterdag en duurt tot en met zondag (9 dagen) in de eerste week van de zomervakantie, de tweede week van juli.

Opdracht (30 minuten):

Maak met je subgroep een jaarschema met alle stappen in de juiste volgorde voor het organiseren van een zomerkamp. Begin in september met de evaluatie van het vorige zomerkamp en eindig in september met de evaluatie van dit zomerkamp.

5.2.4 Materiaallijst – voor scouts

Keuze voor materiaal (30 minuten)

Uitleg:

Doel van het blok is het bewust maken van welke dingen nu echt belangrijk zijn voor een activiteit, welke handig zijn en welke niet nodig zijn.

De deelnemers gaan (op papier) een hike lopen, kampvuur maken, koken en pionieren. Wat hebben ze echt aan materiaal nodig? En wat zou van pas kunnen komen in een onverwachte situatie?

De subgroep komt bij een tafel waarop een hele hoop materialen liggen (of materiaalkaartjes, zie hoofdstuk 7). Een deel is bruikbaar en een deel is totaal nutteloos, of toch niet? Kies van de 30 kaartjes er 10 uit.

Opdracht:

Je gaat op kamp een hike lopen, kampvuur maken, koken en pionieren. Wat heb je aan materiaal nodig? En wat zou van pas kunnen komen in een onverwachte situatie? Kies van de 30 materialen er 10 uit die jij denkt nodig te hebben.

Casus 1. Hike

De scouts krijgen te horen dat ze een hike gaan lopen. Welke spullen zijn er nodig volgens de deelnemers? Deze kaartjes krijgen ze mee.

- Tijdens de hike gaat er een jeugdlid door zijn enkel. Heb je de goede materialen meegenomen om deze situatie op te lossen?

- Kan het jeugdlid nog wel lopen of moet er iets bedacht worden om hem op te halen of weg te brengen?
- Mobiele telefoons hebben midden in bossen vaak geen bereik en ook auto's kunnen niet het bos in rijden. Hoe los je dit op?

Casus 2. Kampvuur

- Door de aanhoudende regen zijn de lucifers nat geworden. Hoe krijg je nu het kampvuur aan?
- Het vuur wordt te groot. Hoe krijg je het snel weer kleiner, zonder dat het helemaal uitgaat?
- Iemand heeft zijn hand verbrand, maar er is geen stromend water in de buurt. Wat doe je?

Casus 3. Kamperen

- Halverwege het kamp gaat een jeugdlid aan een tentpaal hangen en die paal breekt. Hoe zorg je dat de tent toch blijft staan?
- Je blijkt tijdens de trektocht een tent te weinig meegenomen te hebben. Hoe los je dat op?
- Tijdens de hike gaat er een rugzak stuk. Hoe repareer je die of heb je een andere oplossing?

5.2.5 Materiaallijst – voor explorers

Keuze voor materiaal (20 minuten)

Uitleg:

Doel van deze opdracht is om na te denken over de verschillende materialen die je bij verschillende kampen meeneemt. In hoofdstuk 7 staat een formulier dat hiervoor gebruikt kan worden.

Opdracht:

Maak een overzicht van materialen die tijdens een staand kamp, een sterkamp en een trektocht meegenomen kunnen worden.

Wat zijn de verschillen? Neem je met een trektocht alleen minder dingen mee of ook andere dingen? Hoe los je het gemis van een bijl of een vuistje op als je toch een kampvuur wilt stoken of als je de haringen niet in de grond krijgt?

5.3 Financiën

Uitleg (15 minuten):

- Deelnemers moeten op kaartjes verschillende begrotingspost benoemen. Daarbij moeten ze rekening houden met inkomsten en uitgaven.
- De trainer hangt eventueel nog aanvullende kaartjes op en bespreekt deze met de groep (zie paragraaf 3.3.2).
- Deze kaartjes worden op een waslijn/aan de muur gehangen.
- De deelnemers worden ze in teams van drie personen verdeeld.
- Daarna schrijven ze op deze kaartjes, per team, voor welk bedrag deze post op de begroting zou staan (per persoon, per dag of een bereik waarbinnen het valt).

Nabespreking (10 minuten):

Groepsgesprek over de volgende punten:

- Hoeveel je kunt vragen voor een kamp.
- Of leiding mee betaalt of niet.
- Of het etentje met de leiding na kamp ook in de kampprijs zit.
- Etc.

De competentie 'Binnen de begroting kunnen blijven' valt niet in een cursus aan te tonen. Dit zal een onderdeel zijn dat in de eigen groep wordt behaald. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door verantwoordelijk te zijn voor de financiën van een weekendkamp.

5.4 Ouders

Groepsgesprek oudercontact (15 minuten)

Uitleg:

Doel van dit blok is om na te denken over oudercontact en een uitwisseling van leuke ideeën.

Opdracht:

- De deelnemers brainstormen op welke manier er bij de scouts en de explorers contact is met ouders.
- Bedenk vervolgens een leuke (nieuwe) manier om een informatiemoment te creëren voor ouders.

6 Draaiboek

Tijd	Wat doe je en hoe	Waarom	Attent zijn op	Materiaal
0.00	Welkom en globale uitleg programma	Mensen welkom heten, kader bieden	Huisregels, aansluiten bij verwachtingen	Programmaflap/sheet
0.05	Doorlopende leerlijn (5.1.1)	Leeftijdsspecifieke onderdelen kamp	Er is maar één goed antwoord, alle andere opties zijn niet in lijn met de spelvisie	Kaartjes
0.20	Waarom ga je op kamp (5.1.2)	Duidelijk maken wat de meerwaarde van een Scoutingkamp is en het verschil met gewone opkomst aangeven	Let op: - Waarom ga je op kamp? - Waarom met Scouting? - Verschil met wekelijkse opkomst	Opdracht op papier
0.40	Keuze locatie (5.2.1)	Keuzes rond type kamp en kampterrein duidelijk maken	Wat is het effect van een gemaakte keuze? Gebruik maken van de omgeving	
1.05	Nabespreking			
1.25	Jaarplanning (5.2.2)	Overzicht geven ten aanzien van de planning van een kamp en samen met jeugdleden toewerken naar dit hoogtepunt	Inspelen op leeftijdsgroep, hoe plan je de jeugdparticipatie in. Aparte opdracht per speltak	
1.55	Pauze	Even iets anders doen	Neem als trainer ook de rust	Koffie, thee, koekje
2.10	Materiaallijst (scouts: 5.2.3b) (explorers: 5.2.4b)	Wel materiaal neem je mee?	Aparte opdracht scouts en explorers	Materiaal of materiaalkaartjes
2.40	Financiën (5.3.1)	Inzicht krijgen in de kosten van een kamp en de inkomsten	Zorgen dat bij stap 1 alle onderdelen benoemd zijn	Kaartjes, waslijn
3.05	Ouders	Meerwaarde van oudercontact zien en uitwisseling vormen oudercontact		
3.20	Toets	Bepalen of deelnemers aan de competenties voldoen		
3.35	Afsluiting	Afronden en vragen beantwoorden		Deelcertificaten

7 Materiaallijst

Totale materiaallijst.

- Kaartjes blok visie.
- Brief stichtingsbestuur blok 'Visie'.
- Lege kaartjes voor blok 'Financiën'.
- Pen en papier.
- Waslijn en wasknijpers of tape om kaartjes aan de muur te hangen.

Kaartje voor blok 'Visie' paragraaf 5.1.

Bevers

Eigen blokhut.
Eén nacht.
Doen activiteiten met de hele speltak, geen vaste subgroepen.
Korte programma's, circa 1,5 uur
Eenvoudig corvee: werken met getekend corveebord en niet meer dan één opdracht tegelijk geven.
Voortdurende leiding: meer verzorging m.b.t. slaap, eten, hygiëne, en dergelijke.
Scoutingtechnieken voor de leiding, bijvoorbeeld driepoot voor de heksenketel.
Thema niet te spannend, komt meestal uit van Hotsjietonia.
Kleding voor één weekend.

Welpen

Blokhut, 'dichtbij' de woonplaats.
Vijf tot zeven dagen.
Doen activiteiten met de hele speltak, soms gebruik makend van de vaste subgroepen.
Langere programma's, bijvoorbeeld langere tocht.
Corvee per subgroep.
Beperkte inbreng van jeugdleden, insigne 'Leiding voor één keer'.
Jeugdleden kennen een paar knopen en weten in hoofdlijnen hoe een kompas werkt.
Avontuurlijk thema waarin veel gebeurt, en wordt verwerkt in het programma.
Kan een relatie hebben met het thema van de speltak.
Kleding voor een week en voor verschillend weer.

Scouts

Tenten geschikt voor subgroep; kamperen in Nederland.
Zeven tot tien dagen.
Werken meestal in subgroepen, soms met hele speltak.
Hebben bijvoorbeeld een hike van twee dagen of andere langer durende activiteiten.
Verantwoordelijk voor de eigen subgroep, zorgen voor maaltijden en dergelijke zaken.
Aantal programma's gemaakt door de oudere jeugdleden.
Vorbereiding van programma's onder begeleiding.
Scoutingtechnieken voor de leden.
Nodig voor de opbouw van het kamp.
Thema is avontuurlijk en realistisch en wordt gebruikt voor de aankleding en om programmaonderdelen aan op te hangen.
Stevige kleding, vooral geschikt voor buiten.

Explorers/roverscouts

Lichtgewicht tenten. Kamperen in het buitenland.
Zeven tot tien dagen.
Activiteiten in de hele speltak of in wisselende kleinere groepjes.
Reizen is een belangrijk deel van het programma, programma's duren over het algemeen een dag of langer.
Leden zijn verantwoordelijk voor de gehele organisatie van het kamp: reis, financiën en maaltijden.
Bedenken en bereiden hun eigen programma's voor.
Scoutingtechnieken worden door de leden gebruikt tijdens de activiteiten, ze zijn een middel en geen doel.
Er is geen thema, soms wel een rode draad.
Kleding, vooral geschikt voor buiten. Lichte sneldrogende broek heeft voorkeur boven zware spijkerbroek.

Kaartjes voor materiaal paragraaf 5.2.3b

Lucifers

Water

Zand

Fire stick

Haringen

Zakmes

Pionierpaal

Reddingsvest

Radio

Portofoon

Pen

Papier

Kleurpotloden

Gitaar

Marshmallows

Zaklamp

Theezakjes

Pioniertouw

Hout

Zonnebrand

Kaart

Kompas

Route

EHBO-setje

Zeiltje

Eten

Touw

GPS

Mobiele telefoon

Hamer

Petje

Snoepjes

Pomp

Handbijl

Pleisters

Sterrenkaart

Waaier

Bal

Koepeltentje

Binnenband

Algemeen materiaal	Staand kamp	Sterkamp	Trektocht
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•

8 Toetsing

Tijdens de training is de hele organisatie van een kamp aan bod gekomen. In de instapcompetenties staat dat iemand als leider al aan ten minste één kamp van de betreffende speltak deelgenomen moet hebben.

Laat voor de toetsing de deelnemer de organisatie van het kamp dat hij vanaf de zijlijn heeft meegekeken eens naast de theorie houden die in de training is aangeboden.

Doel van de toetsing is niet een evaluatie van het kamp, maar observeren of de deelnemer de benodigde competenties heeft verworven en de deelnemer inzicht heeft in de organisatie van een kamp. Kijk dus bij het beoordelen van de opdracht vooral naar of de deelnemer begrepen heeft waar het om draait in de voorbereiding, en ga niet voor een beoordeling van het afgelopen kamp.

Opdracht voor de deelnemer:

Neem het laatste kamp waar je bij aanwezig was in gedachten. Hoe verliepen de voorbereidingen van dit kamp in vergelijking met de dingen die in deze training zijn besproken? Waar gingen dingen precies zoals je hebt geleerd en waar gingen dingen heel anders? Geef aan waarom ze goed liepen of waar punten voor verbetering zitten.

Neem in je overzicht ten minste de volgende onderwerpen mee:

- Opstellen van begroting en begrotingsdiscipline.
- Opstellen van materiaallijst.
- Vinden en kiezen van een accommodatie.
- Gebruik maken van omgeving.
- Jaarplanning.
- Informatie naar ouders en jeugdleden.

Als je zelf nog andere onderwerpen weet, mag je dit lijstje natuurlijk aanvullen. Het gaat bij deze toets alleen over de planning en organisatie; dus niet over het kampprogramma, het thema, de jeugdleden, veiligheid en dergelijke. Deze komen in een andere module aan bod.